

Naalakkersuisunut apeqquut: Saarullinnut, saattuanut nipisaallu suaannut tunitsivissaqar-niarneq, siunissaq ungasinnerusoq isigalugu qulakkeerniarlugu Naalakkersuisut qanoq iliuseqarniarpat?

(Inatsisartunut ilaasortaq, Jakob Skade, Kattusseqatigiit Partiiat)

Akissuteqaat

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Naalakkersuisut siunertaraat nunaqarfinni illoqarfinnilu aalisakkanik arlalinnik tunisinermut tunngatillugu pitsaanerpaanik atugassaqartitsilernissaq. Tamassumani piumasaqaatigineqarpoq peqassutsikkut nungusaataanngitsumik aningaasatigullu imminut nappassinnaasumik aalisartoqar-nissaata qulakkeerneqarnissaa kiisalu piumasaqaatigalugu piffissami sivisuumi aningaasat aqut-sinermi atugassat akisussaaffilimmik atorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa.

Junimi 2009-mi nunaqarfinni immikkut suliniutinut aningaasanik immikkoortitanik Naalakker-suisut pilersitsipput. Immikkoortitani aningaasat ukiup affaata aappaani nunaqarfinni tunitsiviit pillugit sullissinissamut isumaqatigiissummut atorneqarput. Immikkoortitani sulii aningaasaqar-poq atorneqarsinnaasunik, taakkulu aningaasaliissutinut ilassutitut Naalakkersuisunit pilersinne-qarput. Naalakkersuisut kissaatigaat aningaasani immikkoortitani sinneruttut nunaqarfinni toq-qakkani ilinniartitaanermi suliniutinut allanillu ilinniagaqarnissanut atorneqassasut. Aningaasani immikkoortitani aningaasat sinneruttut sulii atugassanngortinneqarnikuunngitsut 8,2 mio. kr.-inik amerlassuseqarput.

Naalakkersuisut siunissami nunaqarfinni aningaasanik immikkoortitsilluni isumaqatigiissusiortar-nissaq suliniutigissavaat. Taamaaliornikkut nunaqarfinni ingerlatat ingerlatiinnarneqarsinnaapput.

Naalakkersuisut aammattaaq suliniutigaat nunaqarfinni suliniutit allanik isertitaqarsinnaanermut periarfissiisut taperserneqarnissaat. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersui-soqarfimmi aallarnisaalluni suliniutit maannakkut suliarineqarput. Assersuutigalugu mitit qiviui pillugit suliniut suliarineqarpoq, taannalu suliniutaavoq annikitsoq mitit qiviuinik katersuinissa-mik tuniniaanissamillu siunertaqartoq. Taassuma saniatigut Inuussutissarsiornermut Suliffeqar-nermullu Naalakkersuisoqarfik (ISN) suleqatigalugu eqaluit pillugit suliniut suliarineqarpoq, aammattaarlu aalisartut aalisariutitik atorlugit inunnik angallassisinnaanissaannut akuersissute-qartalersinnaanissaq ISN-ip aamma suliaraa, taamaalilluni aalisartut aasakkut takornarissanik immakkut angallassisinnaanissaat periarfissinniarnearluni.

Tunitsiviit aalisagaatinillu aqutsineq pillugit.

Naalakkersuisut malugeqqussavaat saarullinniarnaq pillugu Pinngortitaleriffimmi biologit siun-nersuinerat malillugu saarulliit 2009-mi aamma 2010-mi aalisarneqartariaqanngillat, taamaalil-luni suffisartut illersorniarnearneqarlutik, taamaalillunilu saarulliit amerliartoqqinnissaannut pitsaanerpaanik periarfissiisoqassalluni.

Taassuma saniatigut oqaatigineqassaaq saarullit nunarsuarmi tuniniaavinni akii maannakkut ap-pasingaatsiartut. Taamaammat nunaqarfinni tunisisarnerni saarullit atorluarneqarnissaasa isigini-arneqannginnissaat Naalakkersuisut pingaartutut isigaat, tassa ataasiinnarmik tunngaveqarneq taamaattoq Naalakkersuisut qulliunerusumik anguniagaannut qulaani taaneqartunut maannakkut naapertuutinningsutut isigineqarmat.

2009-mi nipisanniarneq aningaasat isertitat isigigaanni ajorisassaangilaq, tassanilu nipisat suaasa tuniniaavinni akiisa qaffasingaatsiarnernik pissuteqarpoq. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisup sinaakkutaasumik atugassaritinneqartut ingerlatiinnarneqar-nissaat kissaatigaa, aalisarneq taanna pitsaanerpaamik aningaasanik isertitaqarfigitiinnarniarlugu.

Tassani tunngaviuvoq aalisarnerup imminut nappassinnaasumik aqunneqarnissaa. Naalakkersui-sut isumaqarput nipisat suaannik tunisisarneq imminut akilersinnaasumik ingerlanneqartoq, niu-ernermi pitsaasunik periarfissiineq kinguneralugu. Nipisanniarneq ukiup ilaannaani ingerlanne-qartarmat, tamanna aalisarnermi tassani aalisarsinnaassutsip qaffasinneranut tapersiivoq.

Kalaallit Nunaanni saattuarniarneq aalisarnermi pingaarnersat sisamaraat. Naalakkersuisut piler-saarutigaat saattuarniarnermik aqutsinissamik pilersaarusiornissaq, tassani qulakkeerneqassalluni aalisarnerup imminut nappassinnaasumik aqunneqarnissaa, taamaalilluni tunisisinnaaneq qulak-keerneqassalluni. Maannakkut tunisassiorfiit tallimat saattussanik tunisassiorsinnaanermut akuer-sissuteqarput.